

PEST MEGYEI FŐÜGYÉSZSÉG

Budapest VI, Vörösmarty u. 34/a.
1400 Bp Pf 78

Nf. 5111/2011/11-I.

HATÁROZAT

a panasz elbírálásáról.

A közösség elleni izgatás büntette miatt a Pest Megyei Rendőr-főkapitányságon 13000-**349/2011. bü.** szám alatt indult bűnügyben a Be. 195. § (4) bekezdése alapján a nyomozás irataival együtt megvizsgáltam

a Magyar Helsinki Bizottság feljelentőknek a nyomozó hatóság 2012. március 26-én kelt, hivatkozott számú határozata ellen benyújtott panaszait, melyben a nyomozás megszüntetését sérelmezik.

A panaszokat a Be. 195. § (2) bekezdésére figyelemmel – a feljelentő nem élhet panasszal a feljelentés elutasítása, illetve e törvényi szabályozásra figyelemmel az eljárás későbbi szakaszában hozott határozatok miatt, ha a bűncselekménynek nem sértettje –

elutasítom,

ugyanakkor a nyomozó hatóság nyomozást megszüntető határozatát a Be. 28. § (4) bek. c) pontjában biztosított jogkörömben hivatalból felülvizsgálva, a nyomozás megszüntetésének jogcímét a Be. 190. § (1) bekezdés a) pontjára – a cselekmény nem bűncselekmény – **módosítom**, egyben a határozat indokolását jelen határozat indokolásában foglaltakkal **egészítem ki.**

A határozatot az arra jogosultaknak azzal kézbesítem, hogy ellene a Be. 195. § (5) bekezdése alapján további panasznak nincs helye.

INDOKOLÁS

A közösség elleni izgatás büntette miatt a Pest Megyei Rendőr-főkapitányságon 349/2011. bü. számon folyamatban volt ügyben a nyomozó hatóság 2012. március hó 26. napján kelt határozatával a nyomozást a Be. 190. § (1) bekezdés b) pontja alapján – mivel a nyomozás adatai alapján nem állapítható meg bűncselekmény elkövetése és az eljárás folytatásától sem várható eredmény – megszüntette.

A határozat ellen

Helsinki Bizottság feljelentők a törvényes határidőn belül panaszt jelentettek be.

A Helsinki Bizottság feljelentők a nyomozás megszüntetésének tényén kívül sérelmezték azt is, hogy a nyomozó hatóság határozata hiányos, mivel annak rendelkező része nem közölte, hogy a határozat ellen bejelentett panaszt mely szerv fogja elbírálni. Sérelmezték továbbá azt is, hogy a határozat rendelkező része a feljelentő szervezeteken túl felsorolta azon természetes személyek nevét és lakcímét is, akik az ügyben feljelentést tettek. A panaszosok álláspontja szerint a nyomozó hatóság ezzel adatvédelmi szempontból aggályosan járt el.

A panaszában kitért arra is, hogy a feljelentés tárgyát képező cselekmény álláspontja szerint megvalósította a Btk. 174/B. § (1a) bek.-ben meghatározott közösség tagja elleni erőszak bűntettét, mivel az elhangzott kijelentések az érintettekben félelmet, riadalmat keltett.

A panasz elbírálásánál elsődlegesen azt kellett tisztázni, hogy a feljelentők a büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekménynek sértettjeinek tekinthetők-e. Az eljárásjogi sértetti jogosultság megítélésben az ügyészi szervek a Kúria Bkv. 90. számú véleményében kifejtett álláspontot követik, amely szerint a sértetti jogosultság nem állapítható meg, ha az adott bűncselekmény alapvetően az állami, társadalmi vagy gazdasági rendet sérti vagy veszélyeztet, s a természetes vagy jogi személyt érintő jogsérelem csupán áttételesen következik be.

A közösség elleni izgatás bűntettének általános jogi tárgya a jogállam politikai és társadalmi berendezkedéséhez fűződő viszonyok összessége, míg a speciális jogi tárgyak a magyar nemzet, valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoport vagy a lakosság egyes csoportjai. A cselekmény törvényi tényállása sem természetes személy passzív alanyt, sem eredményt nem tartalmaz, így a természetes vagy jogi személyre konkretizált közvetlen sérelem hiányában a bűncselekménynek nincs eljárásjogi sértettje, ezért a feljelentők panaszát, mint nem jogosulttól származót, a rendelkező részben írtak szerint el kellett utasítani.

- o -

A feljelentők panaszától függetlenül felülvizsgáltam a nyomozó hatóság határozatát és megállapítottam, hogy annak indokolása, az alábbiak szerint kiegészítésre szorul.

A bűncselekmény megvalósulása szempontjából nem csupán a feljelentésekben – illetve a nyomozó hatóság határozatában – rögzített mondatokat, hanem az a rendezvényen elhangzott teljes beszédet, valamint az azt követő beszélgetést is meg kellett vizsgálni. Ennek során az alábbiakat lehetett megállapítani:

A rendezvényen Tyirityán Zsolt és Dér Zsolt volt a két előadó, akik közül Tyirityán Zsolt bevezető beszéde felvázolta az előadás tervezett kereteit és tartalmát. Ennek során elmondta, hogy az előadás elméleti és gyakorlati részből fog állni.

Az elméleti részben Tyirityán a gerillaharc fogalmáról és történeti előzményeiről akart beszélni, majd annak gyakorlati tapasztalatairól Dér Zsoltot kívánta megszólaltatni. Ezt követően Tyirityán egy csapongó, részben történelmi és nemzetközi példákat, részben saját életével kapcsolatos utalásokat tartalmazó rövid előadást tartott a gerillaharcról. Az előadás lényege az ilyenfajta harcmódor, harci tevékenység méltatása volt, majd átadta a szót Dér Zsoltnak, aki előadásában hosszan beszélt a délszláv háborúban szerzett tapasztalatairól. Beszéde végén Dér Zsolt negatív véleményét mondta el a Magyar Gárdáról, illetőleg az azon belüli katonai jellegű szervezetségi viszonyokról. E szempontból összevetette azt a Betyársereggel és megállapította, hogy ilyen téren az utóbbi jól működik. Végül Dér Zsolt röviden elmondta a véleményét néhány, Magyarországot érintő rendvédelmi jellegű kérdéstről, majd visszaadta a szót Tyirityán Zsoltnak.

Tyirityán beszédében az előzőekhez hasonlóan, csapongó stílusban folytatta a gerillaharcra kapcsolatos ismereteinek közlését, mondandójába időnként belevonva a Betyársereg működésével kapcsolatos tudnivalókat, illetve a szervezet tagjaival kapcsolatos elvárásokat. Majd ismét Dér Zsolt kapott szót, aki ekkor már nem a gerillaharc témájában szerzett tapasztalatairól, hanem arról beszélt, illetve azt az általa vélelmezett jövőképet vázolta fel, ami az európai országokra vár, ha bekövetkezik az iszlám vallás egyre nagyobb térnyerése, valamint „cigány populáció” Európán, illetve Magyarországon belüli növekedése. Ez utóbbi kapcsán kifejtette azt, hogy véleménye szerint Magyarországon belül cigány közéleti személyiségek „önálló cigány köztársaságot” akarnak létrehozni. Ezt tovább fejtegetve azt vázolta, hogy egy ilyen helyzet szükségszerűen olyan feszültséggel járna, ami akár harcokhoz, háborús helyzethez vezetne. Negatív véleményét fejezte ki a jelenlegi közbiztonságról, és a magyar állam rendvédelmi szerveinek működéséről. Kitért arra is, hogy véleménye szerint, ha ilyen feszültség fog kialakulni Magyarországon, akkor a rendvédelmi szervek biztosan „az általunk szervezett csoportokat, a hatvannégy vármegyéseket, gárdistákat, rongyosokat (...) fogják elpusztítani (...)”.

A rendezvény hátralévő részében Tyirityán Zsolt beszélt. Ekkor hangzottak el azok a kijelentések, amelyek az ügyben tett feljelentések alapját képezték. Az első kijelentésében – mely nem pontosan a nyomozó hatóság határozatában írtak szerint hangzott el – Tyirityán, utalva a Dér Zsolt által felvázolt képre, közölte, hogy polgárháborút, összecsapásokat vizionálnak. Ezt követte a jelzett mondat, mely a következő volt: *„Ugyanis amíg az a belső kapcsoló, nem kapcsolódott el úgy, hogy valamilyen formában egy gépkarabélynak az elsütőbillentyűjét valaki meg tudja húzni, esetleg akkor, hogyha egy másabb bőrszínt lát.”* Majd ezt a nyomozó hatóság határozatában is leírt gondolatával folytatta, amit azzal indokolt, hogy *„úgy kell megvédeni a saját értékünket”*. A következő, a nyomozó hatóság határozatában idézett mondatát az a „víziója” előzte meg, mely szerint Magyarországot izraeli katonai támadás fogja érni, és ennek kapcsán tette fel azt kérdésként, hozzátéve azt is, hogy *„Már elnézést”*.

A rendvény ezt követő szakaszában a hallgatóság által a Betyársereg működésével, és a taggá válás feltételeiről feltett kérdésekre válaszolt Tyirityán Zsolt. A nyomozó hatóság határozatában nem, de a feljelentések egy részében szereplő mondatát ekkor mondta Tyirityán.

Eszerint: „*Akkor esetleg jelenjen meg előtted az édesanyád az adott pillanatban, és egy mocskos cigány szurkálná belé a kést, szerinted te hallgatnál arra a parancsra, hogy ne ölj?*” Ez a mondat egy olyan hallgatói kérdésre hangzott el, amely azt firtatta, hogyan lehet a „ne ölj” szabályt átlépni. A beszélgetés zárásaként Tyirityán arról beszélt, hogy tudomása szerint a Betyársereg közepes nemzetbiztonsági kockázatú szervezetként van nyilvántartva, és az a fő probléma a szervezettel, hogy a nemzetbiztonság „nem tud beépülni” közéjük.

A feljelentések tárgyát képező rendezvényen elhangzottakat a fentiek szerint kiegészítve immáron megalapozottan állást lehet foglalni abban a kérdésben, hogy azok bűncselekményt valósítanak-e meg.

A beszédekről általánosságban azt kell megállapítani, hogy azok bármiféle fegyveres harcnak, illetve közelebbről a gerillaharcnak egyfajta tiszteletét, illetve az azok iránti alig burkolt vágyakozást tükrözik. Ugyanakkor mindkét beszélő erre vonatkozó *konkrét felhívás, tények és adatok nélküli*, meglehetősen ködös - és *saját maguk által is vízióként* jelölt - képet vázol arról, hogy erre a fajta harcra Magyarországon mikor és miért is kerülhetne sor. Mind a „másfajta bőrszínű”, mind pedig a zsidósággal kapcsolatban idézett mondatok egy olyan *abszurd fikción* alapulnak, amely szerint egy jövőbeli, pontosabban nem meghatározott időben Magyarországon polgárháborús, vagy ténylegesen háborús helyzet alakulna ki, és ez esetben szerintük mi lenne a helyes cselekvés. Hasonlóan lehet állást foglalni a jelen határozatban idézett, a cigányságot érintő kijelentés kapcsán is, hiszen az egy mind erkölcsileg, mind pedig jogilag elítélendő példán keresztül kísérli meg a felhívást az erőszakos magatartásra. Ezek a kijelentések, illetve az egész rendezvény során elhangzottak a beszélők sajátos szellemiségét, a harchoz, a háborúhoz való vonzódását, és azt speciális, torz világ- és társadalomszemléletet tükrözik melyben az agresszió kiélésére és a létező társadalmi problémák megoldására részükről ez az egy lehetőség kínálkozik. Ezek a kijelentések azonban - a fentiekben teljes körben értékelt szöveggörnyezetüket is figyelembe véve - a nyomozó hatóság határozatának indokolásában kifejtettek szerint nem valósítanak meg bűncselekményt.

Tekintettel arra, hogy a nyomozó hatóság határozatának indokolásában foglaltak és a határozat rendelkező részében megállapított nyomozás megszüntetési ok eltért egymástól, ezért azt jelen határozatom rendelkező részében módosítottam.

... feljelentőknek a nyomozó hatósági határozat rendelkező részével kapcsolatos panaszával kapcsolatban megállapítom, hogy az részben megalapozott. A Be. 169. § (2) bek. szerint a határozatban meg kell nevezni azt, akire a rendelkezés vonatkozik, és fel kell tüntetni az azonosításhoz szükséges személyi adatokat. A nyomozó hatóság a határozatában kétségtelenül helyesen járt el, hogy megnevezte az ügyben feljelentést tett személyeket és szervezeteket, adatvédelmi szempontból azonban helytelen döntést hozott, amikor a természetes személyek lakcímét is feltüntette. A panaszosok másik kifogása, mely szerint a nyomozó hatóság nem tüntette fel határozatának rendelkező részében, hogy a határozat elleni panaszt mely szerv fogja elbírálni, nem megalapozott.

A már hivatkozott 169. § (2) bek. d) pontja szerint a határozatnak e körben azt kell tartalmaznia hogy ellene van-e helye jogorvoslatnak, és azt milyen határidőn belül, melyik nyomozó hatósághoz, ügyészséghez, illetőleg bírósághoz kell benyújtani. Ezt a nyomozó hatóság határozata a törvényi előírásoknak megfelelően, helyesen tartalmazza.

A panaszában felvetett közösség tagja elleni erőszak büntetteivel kapcsolatban megállapítottam, hogy az ügy tárgyát képező cselekmény megítélése során kizárólag a Btk. 269. §-ban szabályozott bűncselekmény megvalósulását lehet vizsgálni. A Btk. 174/B. § (1a) bek.-ben szabályozott közösség tagja elleni erőszak büntetének elkövetési magatartása a kihívó közösségellenesség, mely az irányadó gyakorlat szerint kizárólag valamely tevékeny magatartással követhető el. Ennek során az elkövető a közösségi együttélési normákat és másokat tudatosan semmibe vevő, antiszociális magatartást tanúsít. Ez tehát egyrészt aktív magatartást feltételez, másrészt az együttélési szabályokkal való nyílt, provokatív szembehelyezkedést, vagyis akkor állapítható meg, ha az elkövető az együttélés szabályainak és a közösség nyugalmanak leplezetlen, gátlástalan semmibe vételével valósítja meg a cselekményét. Az eljárás tárgyát képező rendezvényen ilyen magatartás tanúsítására nem került sor, ezért a panasz ebben a körben nem megalapozott.

Budapest, 2012. május 25.

Dr. Kállai Gábor sk.
csoportvezető ügyész

A kiadmány hitelesül: *AA*
 kiadó